

Stateam-tutkimusryhmä

Piia Peura

Yksi Fimean tehtävistä on tehdä lääke-epidemiologista, lääkepoliittista ja lääketaloustieteellistä tutkimusta sekä rakentaa yhteistyötä näillä tutkimusalueilla.

Vuonna 2007 perustetun Stateam-ryhmän tavoitteina on tutkia statiinien käyttöä ja käyttäjiä Suomessa, statiinihoidon vaikuttavuutta ja kustannusvaikuttavuutta. Lisäksi kehitetään rekisteritutkimuksen tilastollisia menetelmiä lääkehoidon vaikuttavuuden arvioinnin parantamiseksi.

Ryhmän toimintaa koordinoi Turun yliopiston farmakologian, lääkekehityksen ja lääkehoidon oppiaine. Yhteistyö eri kansallisten ja kansainvälisten toimijoiden sekä asiantuntijoiden kanssa on kiinteää. Fimean lääkehoitojen arviointi - prosessi on yksi Stateam-ryhmän yhteistyökumppaneista.

Erityisesti Stateam-ryhmä kokee hyötynensä yhteistyöstä Kelan tutkimusosaston kanssa.

– Kelasta olemme saaneet monenlaista tiedollista ja taidollista tukea koskien niin Kelan rekisterien tietosisältöä kuin aineistojen käsittelyyn liittyviä käytännön pulmia, täsmentää Maarit Korhonen.

Tutkimusnäyttöä lääkkeiden vaikuttavuudesta kaivataan

Suomalaiset kattavat väestörekisterit ovat erinomainen tiedonlähde lääkkeiden käytön ja niiden vaikutusten tutkimiseen suurilla ihmisjoukoilla. Kelan lääkerikisteriä hyödyntäviä tutkimuksia ja selvityksiä on julkaistu runsaasti.

– Valtaosa Kelan lääkerikisteriä hyödyntäneistä tutkimuksista on ollut lääkkeiden käyttötutkimuksia, mutta lääkehoidon vaikutuksia on tutkittu vähemmän, toteaa Maarit.

Vaikuttavuustutkimuksista suurin osa on kohdistunut lääkkeiden haitallisiin vaikutuksiin, Erityisesti lääkkeiden toivotuista vaikutuksista arkielämän olosuhteissa kaivattaisiin lisätutkimusnäyttöä.

Menetelmäosaaminen ja yhteistyö ovat tärkeitä

Jotta rekisterien tutkimuskäyttö voitaisiin tulevaisuudessa edistää, rekisteriaineistojen saatavuutta pitäisi kehittää joustavammaksi. Tulevaisuuden suurin haaste on kuitenkin entistä luotettavampien rekisteritutkimusmenetelmien kehittämisen.

– Lääke-epidemiologian johtohahmoin kuuluva Jerry Avorn on todennut, että alan menetelmät ovat nyt samalla kehitystasolla kuin satunnaistettuihin kliinisiin kokeisiin liittyvät menetelmät 50-luvulla, Maarit kertoo.

Vuosien varrella on kuitenkin opittu ymmärtämään ja välttämään monia niitä rekisteritutkimukseen liittyviä ongelmia, jotka ovat menneisyudessa pahimmillaan johtaneet hoitokäytäntöjä muovaaviin virhepäätelmiin.

Maaritin mukaan Fimealle kuuluu luontevasti rooli rekisteripohjaisen lääkehoidon vaikuttavuustutkimuksen osaamisen ja koulutustarpeiden kartoittajana, koulutuksen ja osaamisen jakamisen koordinoijana sekä yleisten tutkimusedellytysten parantamiseen tähtäävässä toiminnassa.

Piia Peura

Proviisori

Lääketaloustieteilijä, Fimea